

PRVI SPOPADI MED SRBI IN AVSTRIJSKO-NEMŠKIMI VOJAKI.

SRBI POROČAJO, DA SO NEMCE NAMLATILI IN POGNALI V BEG.

ZAVEZNIKI BODO POSLALI SRBIJI 200.000 SVOJIH VOJAKOV.

NEMŠKA IN SRBSKA POROČILA SI ZELO NASPROTUJEJO. — BOLGARI BODO ZAČELI V NAJKRAJŠEM ČASU PRODİRATI PROTI SKOPLJU. — ITALIJANI BODO POSKUŠALI SPRAVITI SVOJE ČETE SKOZI ALBANIJO V SRBIJO. — BOLGARSKI AVIATIK NAD NIŠOM. — MANIFEST BOLGARSKE VLADE. — GRŠKA BO ZANAPREJ DOBROTVORNO NEUTRALNA. BOLGARSKI VOJNI NAČRT SO IZDELALI AVSTRIJSKI, NEMŠKI, BOLGARSKI IN TURŠKI ČASTNIKI.

Proti Srbiji.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — Vrhovno vodstvo nemške armade je izdalo danes sledeče poročilo: Naše armade so prekorale Drino, Savo in Donavo in začele prodirati v srbsko ozemlje. — Jugovzhodno od Belgrada smo vjeli štiri častnike in 290 mož ter zaplenili dve strojni puški. V bitki pri Ramu smo zaplenili štiri topove.

Obstreljevanje Niša.

Niš, Srbija, 7. oktobra. — Danes popoldne se je pojavil nad tem mestom neki bolgarski zrakoplovec in začel metati bombe na hiše. Usmrtenih je bilo pet oseb, dve pa lahko ranjeni. Povzročena škoda ni velika.

Izjava vojaškega strokovnjaka.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — Znan vojaški kritik major Morath piše v "Tageblattu": Položaj srbske armade je zelo kritičen. Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da so Avstrijci in Nemci na več mestih vdrl v Srbijo. Kljub temu, da je srbska armada izborna preskrbljena z municijo, se ne bo mogla ustavljati nemškim četam. Če bodo Srbi Bolgari udarili z vzhoda, ne preostaja Srbom drugega, kakor udati se. Če tega ne bodo storili, bo njihova dežela popolnoma uničena.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 8. oktobra. — Tukajšnje srbske poslanstvo je dobilo iz Niša sledečo brzojavko: Na severni fronti je prekorale srbske armade Savo pri Jaraku, pri otoku Progradski in pri Zabrezu. — Donavo je prekorale pri Belgradu in pri Ramu. Čete, ki so prišle pri Belgradu na suho, smo deloma uničili, deloma vjeli.

Pri Jaraku, Zabrezu in Progradski je imel sovražnik tako velike izgube, da se najbrže ne bo mogel več vzdržati. V okolici Belgrada smo vjeli 100 nemških vojakov, ki so pripadali 204. nemškemu infanterijskemu polku. — Res je, da so Nemci in Avstrijci prišli v Srbijo, toda prišli so z ogromnimi izgubami. Če zavzamejo Belgrad, ne bodo s tem še prav ničesar dosegli.

Obstreljevanje bolgarskih pristanišč.

London, Anglija, 8. oktobra. — Pred vsemi bolgarskimi pristanišči ob Črnem morju so se pojavile ruske bojne ladje in začele z obstreljevanjem. Kakorhitro se bo mudila Rusom prva ugodna prilika, se bodo izkrcali.

Bolgarski vojni manifest.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — "Frankfurter Zeitung" poroča, da je izdala bolgarska vlada na narod manifest, v katerem pojasnjuje, zakaj se je pridružila Turčiji in napovedala Srbom vojno.

Manifest vsebuje med drugim tudi sledeče točke: Avstrija in Nemčija sta nam obljubili veliko ozemlja, katerega so nam Srbi v drugi balkanski vojni odvzeli. Takoj po vojni se mora definitivno določiti mejo med Bolgari in Avstrijo.

Mi čisto nič ne vrjamemo obljubam zaveznikov. Italija je p 33 letih prekršila pogodbo in napovedala Avstriji vojno. Od ljudi, ki smatratjo Italijo za svojo prijateljico, ne smemo ničesar dobrega pričakovati. Mi verujemo v

Nemčijo in zaupamo vanjo, ker se bori s celim svetom in vsestransko podpira svojo zaveznico Avstrijo.

Bolgarska se je pridružila zaveznikom, kar je edino pravilno. Nemci in Avstrijci zmagujejo na vseh fronti. Rusija bo kmalo popolnoma uničena. Za njo bodo prišle na vrsto Francija, Italija in Srbija. — Za Bolgarsko bi pomenilo samomor, če bi se pridružila zaveznikom. Rusija se bori za Carigrad. Anglija za gospodstvo nad celim svetom. Francija za Alžirijo in Lotaringijo, drugi zavezniki si pa hočejo osvojiti tuje dežele. Avstrija in Nemčija branita svojo lastnino in hočeta zagotoviti svetu trajen mir.

Srbija je največji sovražnik Bolgarske. Ona hoče zatreti bolgarsko prebivalstvo v Makedoniji ter prisiliti številne Bolgare v njeno ozemlje, da bi se borili za njene interese.

Vrhovni poveljnik.

Amsterdam, Nizozemska, 9. okt. — Iz Sofije poročajo, da je bolgarski kralj imenoval za vrhovnega poveljnika bolgarske armade vojnega ministra, generala Jecova.

Bolgarska armada.

London, Anglija, 8. oktobra. — Reuterjeva agencija je dobila od svojega dopisnika sledeče poročilo: Neki bolgarski časopis je pridobil k manifestu bolgarske vlade sledeči komentar: V začetku vojne ni nobeden vedel, kako se bodo stvari razvijale in kdo bo zmagal. Vlada je bila izjavila, da bo ostala nevtralna. Bila je nevtralna, medtem je pa oboroževala. Lahko se reče, da bolgarska armada ni bila še nikdar na tako dobrem stališču kakor je danes.

Železnice.

Sofija, Bolgarsko, 8. oktobra. — Železniška proga, ki vodi od Mustafa Paša do Dedeağacı ob Egejskem morju, je pod strogo vojaško kontrolo. Železniška proga teče tudi po turškem ozemlju.

Diplomati so odpotovali.

London, Anglija, 8. oktobra. — Iz Sofije poročajo: — Diplomatični zastopniki zaveznikov so danes odpotovali s posebnim vlakom. Ruski poslanik je odpotoval preko Rumunske, ostali poslaniki pa preko Dedeağacı. Na kolodvor jih je sprejel general Savov ter nekaj drugih častnikov. Pred odhodom so bili še v avdienci pri bolgarskemu kralju.

Prekinjenje diplomatskih zvez.

Niš, Srbija, 8. oktobra. — Diplomatične zveze med Srbijo in Bolgarsko so popolnoma prekinjene. Srbsko zunanje ministrstvo je izročilo bolgarskemu poslaniku poslovilne listine.

Bolgarski poslanik odpotoval iz Pariza.

Pariz, Francija, 8. oktobra. — Bolgarskemu poslaniku v Parizu so bile danes izročene poslovilne listine.

Odgovor Bolgarske.

Petrograd, Rusija, 8. oktobra. — Bolgarska je odgovorila na ultimatum Rusije, toda s tem odgovorom ni Rusija posebno zadovoljna. Odgovor se glasi približno

takole: — Pri bolgarskem generalnem štabu ni nobenega nemškega častnika. V slučaju, da bi bil kateri, bi Rusijo čisto nič ne brigalo. Bolgarska ima pravico povabiti onega, kateri ji ugaja. Bolgarska lahko najame posojilo kjer koli hoče, magari tudi pri Nemčiji. Bolgarska si lahko izbira svoje prijatelje, ne da bi vprašala Rusijo za svet.

Bolgarski poslanik v Petrogradu, Mihael Madjarjevič, je zahteval svoje poslovilne listine.

Izkrcavanje zaveznikov čet.

London, Anglija, 8. oktobra. — Zavezniki neprestano izkrcavajo svoje čete v bližini Soluna in v Solunu samem. Grška vlada proti temu čisto nič ne protestira. Dosedaj se je izkrcalo 60.000 mož; 20.000 angleških in francoskih vojakov se nahaja baje že v Srbiji. Zavezniki nameravajo poslati Srbom na pomoč najmanj 200.000 mož. Izkrcala se bodo deloma v Solunu, deloma v albanskih pristaniščih.

Dobrohotna nevtralnost.

London, Anglija, 8. oktobra. — Grška bo ostala nevtralna, toda njena nevtralnost bo nekako "dobrohotna", ta se pravi, da bodo zavezniki lahko izkrcavali v Grški svoje čete, da bodo imeli na razpolago grške železnice itd.

Člani novega koalicijskega kabineta so skoraj vsi za Nemece, samo ministrski predsednik Zaïmis je velik prijatelj zaveznikov. — Venizelos je obljubil, da bo novi kabinet v vseh oziirih podpiral. Grški kralj Konstantin je baje nekoliko zbolel, toda zdravniki n-pajo, da bo v najkrajšem času ozdravel.

Grška vlada je mnenja, da ni njena dolžnost dejansko pomagati Srbiji; kakor hitro bi bili interesi Grške količkov v nevarnosti, bi se takoj umešala v vojno.

Kralj Ferdinand in njegova armada.

Rim, Italija, 8. oktobra. — "Tribuna" je dobila iz Bukarešta poročilo, da je bolgarski kralj odobril vojni načrt, katerega so izdelali nemški, avstrijski, bolgarski in turški častniki. Če so bolgarske čete že vdrl v Srbijo, še ni znano. Vrhovno poveljstvo bo baje prevzel sam kralj.

Iz Soluna poroča, da namerna 80.000 mož močna bolgarska armada prodirati proti Skoplju ter s tem preprečiti, da bi angleške in francoske čete, ki so se izkrcale v Solunu, ne despele do Niša.

V Traciji je baje koncentrirana 250.000 mož močna turška armada, ki bo operirala skupno z Bolgari v Makedoniji.

Italija in Srbija.

Rim, Italija, 8. oktobra. — Italijansko ministrstvo je danes sklenilo poslati v Srbijo 100.000 italijanskih vojakov. Šef generalnega štaba, Cadorna, je proti temu odločno protestiral, pa ni nič pomagalo. Čete se bodo poskušale izkrcati v Albaniji.

Zavezniki in Grška.

Pariz, Francija, 8. oktobra. — Zavezniki so sklenili vporabiti vse pripomočke, da bi se jim pridružila Grška ter napovedala Bol-

Z zapadnih bojišč.

Nadaljevanje kanonade.

Nemci so pričeli z obstreljevanjem francoskih pozicij v Champagne in drugod.

FRANCOZI PRI TAHURE.

Iztočno od Navarin farme so vporabili Nemci protinaskoke. — Različne vesti.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — V današnjem uradnem poročilu glede operacij na zapadnem bojišču se glasi: — Po brezuspešnih poskusih Francozov dne 5. in 6. oktobra, da prodrejo našo fronto, je vladal večeraj v Champagne primeroma mir. Sekeja zakopov iztočno od Navarin farme, katero so Francozi še držali, je bila danes zjutraj izpraznjena od sovražnika vsled naših protinaskokov. V naše roke je padlo par jetnikov ter dve strojni puški. Na večer je postal ogenj sovražne artilerije zopet bolj intenziven in ponoči se je vzprizorilo na različnih točkah infanterijske naskoke, katere se je pa vse odbilo.

Tekom našega uspešnega prodiranja proti sovražnim postojankam južno od Sainte Marie-a-Py smo ujeli 6 častnikov ter 250 mož. Iztočno od Argonov, pri Malincourt smo razdeljali potom eksploziv več sovražnih minskih pozicij.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 8. oktobra. — V današnjem popoldanskem poročilu se glasi, da se je nadaljevalo z obeh strani ponoči s kanonado. Posebno ostra je bila slednja severno od Arras, v smeri proti Sochez ter v sekciji La Folie; istotako v okolici Roye ter severno od reke Aisne.

V Champagne so obstreljevali Nemci francoske pozicije med cestama iz St. Hilaire v St. Souplet ter iz Souain v Comme-Py. Francoske baterije so energično odgovarjale. Vršili so se tudi boji v zveznih zakopih pri vasi Tahure. V večernem poročilu se glasi, da so vzprizorili Nemci po ostrem obstreljevanju naskok na Loos, katerega se je pa odbilo z velikimi izgubami za Nemece.

V Champagne so zavzeli Francozi južnoiztočno od Tahure utrdb, imenovane "Du Trapeze" ter zasedli več zakopov ter dve poljski utrdbi, ki leže pred drugo nemško obrambno črto. Francozom je padlo v roke več kot dvesto jetnikov.

Morath glede rezultata zavezniske ofenzive.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — V "Berliner Tageblatt" razpravlja major Morath novo ofenzivo zaveznikov ter prihaja do sledečega zaključka:

— Le 400 kvadratnih kilometrov so pridobili Francozi v zadnji veliki ofenzivi. V nemških rokah se pa nahaja še 50.000 kvadratnih kilometrov francoskega in belgijskega ozemlja. General Joffre je uporabil pri naskokih v Champagne in pri Arras 200.000 mož. Glasom objav nemškega armadnega vodstva se je stavilo izmed let 130 tisoč mož izven boja. Iz tega je razvidno, da morejo le sveže čete izvesti nov naskok.

garski in Turški vojno. Če Grška tega ne stori, ne sme pričakovati od Anglije in Francije nobene finančne pomoči. V Grški bo najbrže zopet nastala kabinetna kriza, kar bo imelo za ves narod zelo slabe posledice.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je baje ranjen.

Nemško časopisje poroča, da se je ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič skregal z nekim generalom in mu zapretel s kaznjico. General je bil tako razjarjen, da je potegnil revolver in oddal v velikega kneza par strelcev. Nikolaj Nikolajevič se sedaj bori v neki moskovski bolnišnici s smrtno. Koliko je resnice na tem, se seveda ne da dognati.

Z iztočnih bojišč.

Odbiti ruski naskoki.

Nemci poročajo, da se je na različnih točkah fronte odbilo naskoke Rusov.

NEMŠKI PROTINASKOKI.

Najostrejši boji se vrše sedaj na severnem koncu ruske fronte, pred Dvinskom.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — Glede operacij v Rusiji je bilo izdano sledeče poročilo: Armadna skupina Hindenburg: Odbilo se je ruske naskoke severno od Kozjani in južno od jezera Višnjev. Armadna skupina princ Leopold: — Situacija je neizpremenjena.

Armadna skupina general Linsingen: — Ruske straže pri Nevelu in Omit, južnozapadno od Pinska, se je pregnalo. Naši naskoki v okolici Čartorsk napredujejo. Nemške čete armade grofa Bothmara so odbile več ruskih naskokov.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 8. oktobra. — Na severnem koncu ruske fronte, od Dvinska proti Novo Grodeku, vlada zopet večja aktivnost. Najostrejši boji se vrše v okolici Dvinska, kjer so imeli Nemci južno od mesta nekoliko uspehov.

Severno od Smorgona se je posrečilo Nemeem prekorati reko Vilijo, nakar so se mogle njih čete severno in južno od Smorgona zrušiti.

Ta koncentracija številnih nemških čet v bližini Tarnopola, 25 milj južno od meje, je po mnenju tukajšnjih izvedencev bolj politična poteza vspršijo položaja na Balkanu. Tukaj se ne domneva, da bi se šlo za ogroženje Kijeva.

Begunci v Petrogradu.

V Petrograd prihaja vsak dan na tisoče beguncev. Mestno zastavljaluco v Rigi se je tekom izpraznjenja od strani občinske oblasti tudi premestilo. Ker ne dobe stran-ke svojih stvari nazaj, jim tudi ne bo treba plačati nobenih obrestí.

Angleži ogorčeni.

Washington, D. C., 8. oktobra. — Ker se Angleži preveč jeze na ameriškega generalnega konzula Skinnerja v Londonu, se slednji ne najbrže ne bo več vrnil na svoje dosedanje mesto. Nahaja se sedaj na poti v Washington, kjer se bo posvetoval z državnim departментом glede angleško-ameriških trgovskih interesov. Zadnje poročilo Skinnerja, da se je ustavilo ameriške pošiljave v nevtralne dežele, dočim eksportirajo angleški trgovci isto blago v iste nevtralne dežele, je vzbudilo jezo angleških uradnikov.

Ekspresni vlak oropan.

Wheeling, W. Va., 8. oktobra. — Dva maskirana mošta sta oropala danes zjutraj Baltimore & Ohio ekspresni vlak iz New Yorka v St. Louis v bližini Central, W. Va. Prisilila sta strojevodjo Grant Heolna in kurjaka, da so odvezala poštni voz ter vozila nekaj časa naprej. Dobila sta v roke sto registriranih paketov ter 90 paketov ne podpisanih bankovcev, v znesku \$500.000. — Pošiljatev \$2.000.000 v zlatu sta pa pregledala. Roparja zasledujejo šerifi s krvnimi psi.

Morilec ni zapustil nobenega sledu.

Boston, Mass., 8. oktobra. — Tukajšnja policija je danes izjavila, da ni zapustil morilec mlade ženske, katero se je našlo večeraj napol oblečeno ter zadušeno v neki sobi Jamesa hotela, za seboj nobenega sledu. Par je prišel ob 1. uri zjutraj v četrtak v hotel ter je odšel možki že ob 5. uri zjutraj iz hotela.

Nasedla ladaja.

Angleški parnik "Rufford Hall", na poti iz New Yorka v Vladivostok, je nasedel v bližini Hakodierite na skale.

Z italijanske fronte.

Italijani poročajo, da so ustavili dela pri utrdbah. Boji v okolici Bovca.

Rim, Italija, 8. oktobra. Vojno ministrstvo je objavilo danes sledeče uradno poročilo, ki je došlo od glavnega armadnega vodstva:

— V sektorju med Adigo in Brento nadaljujejo naše čete z operacijami ter jih pri tem podpira močan artilerijski ogenj. Na gorah, ki tvorijo južni obronek Zile, na Rombonu in v kotlini Bovca je skušal sovražnik v zadnjih dnevih ojačiti svoje utrbe, a ga je pri tem delu presenetila naša artilerija, ki je razkropila Avstrijce.

Na kraški fronti, v okrožju Gorice, so na levem krilu izvajale naše čete lepe uspehe. Ujeli smo 73 mož.

Avstrijski aeroplani so metali bombe na Rochetta, v Astico dolini, ne da bi povzročili kako škodo ter na postajo v Červinjannu, kjer je bilo lahko ranjenih pet vojakov.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 8. oktobra. — Vojno ministrstvo je objavilo danes sledeče poročilo: — Večraj popoldne so vzprizorili Italijani z močnimi oddelki naskoke na celo fronto pri Vielgereuth. Vse te naskoke se je odbilo ter so imeli Italijani velike izgube. Izvanredno vroč je bil boj pri naši zakladalni postaji severoiztočno od Maronia gore. Na tem mestu so vzprizorili trije bataljoni sovražnika naskok v sklenjeni formaciji ter razdeljali naše ovire. Pozneje jih je pregnal del 14. gornjavstirskega pešpolka. Celi naskok se je končal z begom Italijanov v njih prejšnje pozicije.

Proti visokim cenam.

Nemški državni kancelar bo imenoval komisijo, ki bo poskušala najti pomoči.

Berlin, Nemčija, 8. oktobra. — Kot odgovor na neko peticijo socialistov, ki se peča z visokimi cenami za živila, je obljubil državni kancelar, Bethmann-Hollweg, da bo imenoval preiskovalno komisijo, ki bo sestavljena iz članov vseh strank.

Ognjegasca kot tatova.

Newyorška ognjegasca John P. Ferrier in William H. Molney sta bila obsojena od dveh do pet let ječe v Sing Singu, ker sta ob priliki nekega požara ukradla zavoj svile, vreden \$800 ter šivalni stroj.

Predsednik tesarske unije umrl.

Indianapolis, Ind., 8. oktobra. — Danes je umrl tukaj James Kirby, predsednik tesarske in mizarске unije.

Sin Delcasseja obsojen na 18-mesečno ječo.

Kodanj, Dansko, 8. oktobra. — V nekem poročilu iz Berlina se glasi, da je bil poročnik Delcasse, sin francoskega državnika, ki se nahaja v jetniškem taborišču v Halle, obsojen na 18 mesecev ječe radi nepokornosti napram nemškimi uradnikom v taborišču.

Seržant streljal na angleškega princa.

Pariz, Francija, 8. oktobra. — Poroča se, da je streljal neki francoski seržant, po imenu Huguet v neki gostilni v bližini Ypres na princa iz Wales ter ga lahko ranil na roki. Natakarija v gostilni je baje žena seržanta in možu se je pred nekaj časa sporilo, da ji angleški častniki na neobičajen način dvorijo. Mož se je nato nepričakovano vrnil s fronte in sicer ravno v trenutku, ko je princ iz Wales zavžival v isti gostilni svoj čaj. V napadu ljubosumnosti je baje nato streljal Huguet na princa in tudi na svojo ženo.

Prijet kot špijon.

V Tower-ju v Londonu se nahaja neki ameriški dijak, obdolžen špijonaže v prid Nemčiji.

19-letni dijak Kenneth G. Triest, ki je izginil januarja meseca iz Princetona in katerega se je več mesecev zastopil iskalo, se nahaja kot jetnik v Tower-ju v Londonu pod obdolžbo, da je vstopil v angleško mornarico z namenom, da špijonira v prid Nemčiji. Oče mladega fanta je Nemec Wolfgang Gustav Triest, solastnik inženerske tvrdke Snare & Triest v New Yorku.

Oče upa, da bo rešil sina in sicer potom zapričenih izjav dijakov in učiteljev v Princetonu, da ni mladi Triest duševno normalen.

Znanec mladega moža v Princetonu zatrjuje, da je kazal slednji veliko posebnosti in ekscitritet in da se je držal skoro vedno v samotji.

Državni departament v Washingtonu se je že letil cele zadeve ter dosedel, da se je odgodilo proces do 18. oktobra. Angleške oblasti zatrjujejo, da je pisal mladi Triest pismo, v katerem je ponudil Nemčiji gotove informacije, tičeče se vojaških zadev.

Požar na parniku.

Liverpool, Anglija, 8. oktobra. — Parnik "Empress of Britain", ki je bil preje last Canadian Pacific družbe, katerega je pa vlada ob pričetku vojne rekvirirala, se je privleklo danes v tujakšnje pristanišče. Parnik je močno poškodovan od požara, kojega vzrok še ni pojasnjen. Na krovu ni bilo nobenega tovora.

Vojno posojilo v Canadi.

Ottawa, Ont., Canada, 8. okt. — V nekem nagovoru na Toronto trgovsko zbornico je rekel kanadski finančni minister, da bo vlada v kratkem najela v Canadi vojno posojilo. Minister je izjavil, da je posodila Canada v šestih mesecih po izbruhu vojne \$200.000.000 ali pol milijona na dan. Zlato rezervno Canade se je obranilo nedotaknjeno ter ni izgubil denar nič na vrednosti.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo toledno sprejemali kljub vojni in Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLLANDIJE IN SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vao in enake spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kakla dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo se njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri ložite natančno Vaš naslov in ime osebe, kateri se ima izplačati.

K. \$		K. \$	
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
95....	15.20	900....	144.00
100....	16.00	1000....	160.00
110....	17.60		

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje).

Slovenci takrat še nismo imeli skupnega narodopisnega imena, gospodovali so pokrajinsko-zemljepisni Kranjci, Stajerci, Korošci itd. Ni bilo enotne pisave, niti enotnega jezika, cerkveno-politična razcepjenost je podpirala provincialni separatizem in lokalni patriotizem. Narodne zavesti ni bilo niti tostran, niti onostran Sotle. Zgodovinsko dejstvo je, da je ilirsko gibanje močno vplivalo na slovenski narodni preporod. A tu nastaja vprašanje: Ali je bilo sploh treba, da se je poleg hrvaškega narodnega centra tvorila še posebna slovenska skupina? Z drugimi besedami: Ali je imel prav Prešeren ali Vraz?

Predvsem ne smemo pozabiti, da je delovala na Slovenskem, zlasti na Kranjskem, izra reformacije kulturna tradicija, ki se je sijajno izkazala v dobi prosvetljenosti. Prvi slovenski kritični zgodovinar, Anton Linhart, je leta 1791 upravičeno nastopal proti ilirskemu imenu iz znanstvenih razlogov.

Novija slovenska preiskovanja, zlasti dr. Frana Kidriča s slovenske in tudi dr. Branka Drechslerja s hrvaške strani, nam kažejo jasno, kako rahlo so bile vezi med posameznimi slovenskimi pokrajinami, ter med njimi in hrvaškimi deželami.

Vraz je izprva deloval v smislu slovenske ideje, življenjske razmere in neupoštevanje njegovih jezikovnih zahtev pa so ga odvajale k ilirizmu tembolj, ker tvori njegova ožja domovina — vzhodno Stajersko — po svoji zemljepisno-narodopisni legi prehod iz slovenske kulture v hrvaško. Vraz je na romantično slovensko gibanje odgovoril z ilirizmom. Njegov individualni odgovor bi bil mogel biti kolikativni odgovor samo na panonske Slovence, t. j. za manjšino, ki se je še ohranila ob skrajni periferiji slovenskega ozemlja. Ako bi se bilo tu nemoteno nadaljevalo delo sv. Cirila in Metoda, potem bi bil položaj seveda čisto drugačen.

Prešeren je živel v osrednji pokrajini Slovencev, na Kranjskem, kjer je najbolj vplivala kulturna tradicija velike dobe: slovenske reformacije. Tudi Prešeren je bil odvisen od življenjskih razmer, tudi njegov odgovor na sodobno slovensko gibanje je bil individualen, da, naravnost genijalen, saj je Prešeren klasik, ki spada med umetniške veleume človeštva; toda Prešerenov odgovor je mogel biti in je v resnici postal kolektivni odgovor za karantanske Slovence, t. j. za večino, ki je potegnila za seboj tudi manjšino.

Čop in Prešeren sta čisto pravilno pojmovala svojo nalogo med Slovence: dovesti potujočim inteligencem v slovensko kulturno sfero; zato ji nista smela in mogla nuditi jezika, ki bi se bil preveč oddaljeval od govornice slovenskega ljudstva, ker bi s tem ne bila doseglja svojega namena. Ta Čopov in Prešerenov nazor je sprejel tudi Vraz in menil, da je treba vzbuja narodnost med srednjimi stano- vi. Tudi on se je izprva trudil, da ustvari enoten slovenski književni jezik, ni pa vzdržal do konca. Postal je največji organizator ilir- ske ideje pri Hrvatih na škodo svojemu pesniškemu talentu. Kar je dosegel tam, je bilo izključeno pri nas: z električnim ilirskim jezi- kom in slovstvom ni bil možen uspeh niti med potujočim meščan- stvom niti med kmetijskim ljudstvom po Slovenskem.

Čop je pisal, da Slovenci ne razumejo ilircev. Ako je celo Vra- zu samemu delal ilirski jezik težkoče pri pesniškem ustvarjanju, kako bi mogli potem zameriti Prešernu, da je pesnil v jeziku, ki ga je obvladoval mojstrsko.

Nikakor ne smemo pozabiti, da sta cerkev in država v svoji absolutistični politiki smatrali mlado narodnostno gibanje za revo- lucionaren pojav, nevaran obstoju družbe.

Leta 1825 je rekel v Ljubljani avstrijski cesar Frane I., da pre- več ljudi študira, kmet naj dela, ne pa hodi v šolo, študiranje se mo- ra mnogim zabraniti. In slovenski narod je predstavljal samo kmet; slovenski buditelji so bili kmetijski sinovi!

Vraz je vzbuja razpoloženje in pripravljati tla za idejo narod- nosti, njegovo delo je bilo ekstenzivno: v širino in ne v globino. Za- to je tudi mislil, da lahko prezira zgodovinski razvoj in ureja slovan- stvo aprioristično.

Nasproti Vrazu zastopa Prešeren analitično metodo, ki iz posa- meznih not gradi celoto. Zato je njegovo delo intenzivno, zagotav- ljajoče trajen uspeh. Ravno od metode je odvisno, ali dospemo do cilja ali ne. Formula: mali narod potrebuje velike kulture, ima me- toditičen pomen, v nji je izražena smer. Do jugoslovanstva nas vodi pot le s posredovanjem slovenstva, a ne preko njega.

Gotovo je večje ali manjše število prebivalstva važen narodni faktor; toda nad rugi strani je zopet res, da potrebuje politično ne- samostojna masa, ki se še le prebujka k duševnemu življenju, v prvi vrsti kulture, sicer ostane zoga, ki se ž njo igra usoda. Konsoli- ranje in organiziranje mase pa je drobno delo od moža do moža, od stopinje do stopinje, izhajajoče iz realnih tal življenjskih pogojev. Zato je Čop odklanjal oboževatelje mas ("Massen-Anbether"); za- to je bilo Prešernovo in Bleiweisovo stališče njuna individualizacija jugoslovanstva v smislu slovenstva kot samostojne enote, organično spojene z drugimi južnimi Slovani.

Prešeren je dal na sodobno slovensko gibanje tak sijajen od- govor, da je postal narodni zastopnik Slovencev pred celim svetom: pesnik in učitelj svojega naroda v smislu metodičnega postopanja pri reševanju velikih kulturnih vprašanj človeške družbe.

In kulturni dedič Prešernev med Slovence, Fran Levstik, je le- ta 1863 jasno določil vsebino jugoslovanstva ideje po jezikovno-slov- stveni strani takole:

"Slovensko in hrvaško narečje se nam zditi podobni dvema re- kama, tekočima iz istega vira, zasuknjenima pozneje vsaka po svo- jeji, blizu druga druge tekoče strugi, in prav zato je naša sodba, da ni treba kopati vodotočin, po katerih bi eno strugo popolnoma usu- šili, vodo iz nje obrniti v sosednjo strugo; ampak ravnati se nam je po naravi same vode, ki vedno preminja svojo strugo: skrbeti nam je, da se obe strugi zlijeta počasi zopet v eno, kakor sti iz po- četka imeli samo en izvor."

14. Za samostojno narodno življenje ne zadošča samo duševna kultura, poleg nje je treba tudi gospodarske izdatnosti. Druga drugo izpolnjujeta: gospodarstvo je podlaga vsej višji omiki, ki zopet bla- godejno vpliva na razvoj gmočnih sil v narodu.

Ko je napočila v Avstriji ustavna doba 1860. leta, je poklicala tudi Slovence na politično polje, kjer ravno odločujejo oni socialni sloji, ki so močni v kulturi in gospodarstvu.

Kakšna je bila socialna struktura Slovencev v ustavni dobi? Politika avstrijskih Nemcev je bila centralistična in germani- zatorična. Opozicija Slovanov in Madjarov je nasproti germanizato- ričnemu centralizmu nastopala v znamenju federalizma. Zgodovins- ka ali politična narodnost bi naj odločevala v t. zv. zgodovinsko- političnih individualitetah. Bil se je boj za obstoječo ustavo in pro- ti njej.

Slovenci so se pod Bleiweisovim vodstvom pridružili federa- lizmu, pri tem pa pozabili, da je med njimi in drugimi federalisti ve- lika razlika. Brez svojega plemstva in meščanstva je prihajal pri Slovenceh v poštev kot politični faktor samo kmet, primitiven v kul- turi in gospodstvu.

Edino na Kranjskem se je polagoma razvijalo slovensko malo- meščanstvo, še zelo nezanesljivo in omahljivo. Zato je bilo naravno, da je po absolutizmu in fevdalizmu zasedlo njegove postojanke po Slovenskem meščanstvo t. zv. zgodovinskih narodov: Nemcev, Ita- lijanov in Madjarov. Politika naroda, ki je zgodaj izgubil svojo državno neodvisnost, svoje plemstvo in imel sredi svojega ozemlja tuje in potujoče meščanstvo, ni mogla biti taka, kakor pri narodih z razvitejšo socialno strukturo.

Avstrijska ustava je bila, kakor vsaka druga, izraz kulturnih

in gospodarskih razmer, ki so bile najbolj razvite pri Nemcih; zato so imeli vodstvo v državnem zboru in deželnih zborih. Svojo poli- tično moč jim je bilo treba deliti z bogatim češkim, poljskim in ma- džarskim plemstvom. Največji del so dobili Madžari z dualizmom 1867. leta, ki so zanj iz popolnega razumevanja političnega položaja glasovali tudi Slovenci, ko so mu pot pripravljali že poprej Čehi in Hrvati.

Drugi zgodovinski narodom se je dala deželna avtonomija. In deželna avtonomija je bil politični program tudi Slovencev, ki so v svojem posnemaju zgodovinskih narodov pozabili, da korist Kranjske pomenja obenem škodo slovenskemu delu Koroške, Sta- jerske in Primorske.

Slovenski politični program je mogel biti le prirodno-praven: Slovenci se niso mogli sklicevati na noben zgodovinski razvoj, ki bi bili pri njem sodelovali kot narod. Z drugimi besedami: Naloga slovenske politike je bila, da si v okvirju obstoječe ustave kot po- zitivne pravne podlage ustvarja vse one socialne faktore, ki so v mo- derno dobi potrebni, da igra posamezen narod samostojno ulogo. Boj med slovenskim kmetom in nemško-laskim meščanstvom, je mogel biti samo kulturn in ekonomski, a ne državno-praven v smislu zgo- dovinsko-političnih individualitet.

(Nadaljuje se).

Nekaj nenavadnih mirovnih pogojev.

V Berlinu so objavili nek in- terjev ali pogovor s podtajnikom za zunanje zadeve, Zimmermannom, ki je navedel pogoje, pod ka- terimi bi bila Nemčija pri volji skleniti mir:

Prvič: — Garancije, ki bodo za- gotovile Nemčiji varnost pred morebitnimi bodočimi napadi.

Drugič: — Ureditev belgijske- ga vprašanja na tak način, da bi bila Nemčija zagotov- ljena, da belgijska armada ne more služiti v bodočno- sti kot predstraža angleških sil.

Tretjič: — Ureditev vprašanja glede Poljske na tak način, da bi postala ta dežela ne- kak "odbičaj", ki bi pre- prečila morebitne napade Rusije v budočnosti.

Kar se tiče Poljske, razodeva ta Zimmermann precejšnjo ne- doglednost in zmedenost pojmov. Upati je v slučaju sploh kakih re- form, da se bodo izvršile te v pri- log neodvisne Poljske, ki ni bila dozdaj le pod ruskim, temveč tu- di nemškim in avstrijskim jar- mom. Težava je, da ta nemški državni uradnik ne gre stvari do dna, temveč se oзира le na Rusko Poljsko. Glede drugih dveh točk pa, ki s skrajno neložne in ob- enem nespametne, pa treba pri- pomniti:

Prvič: — Nemčija ne potrebuje nikakega zagotovila glede svoje varnosti pred bodočimi napadi. Ko je približila mir na križ slavo- hlepja svojih vojnih mogotev, je ravnala premišljeno in kot po- sledica mnogih let pripravljaja. Prav nič ni bila v nevarnosti pred napadom. Nihče ji ni grozil ne na suhem in ne na morju. Bila je sa- ma napadalka, radi tega bodo za- vezniki če bodo prešetavali prvi pogoj, brezdvomno obrnili ost- nekoliko, da se bo glasilo približ- no tako-le:

Garancije, ki bodo zagotovile celi Evropi varnost pred morebit- nimi napadi s strani Nemčije v budočnosti.

Edino in najuspešnejše sredstvo v dosego tega je, da se vstraja pri zahtevi, da se napravi konec nemškemu militarizmu, ki je po- stal opletstvo cele Evrope.

Drugič: — Kar pa se tiče bel- gijskega vprašanja, ne more biti nikakega govora o miru toliko časa, dokler ne zapusti belgijskih tal zadnji napadalec ter se ne da dovoljna zagotovila, da se ni- koli več ne primeri tak zločin, kakor ga je zakrivila Nemčija s svojim vpadom v Belgijo in z mor- jenjem in pustošenjem v tej de- želi. To pa se lahko doseže s tem, da se vzame vajei Nemčije iz rok vojnih blaznežev, ki so gnali svo- jo domovino v ničujočo napadalno vojno.

Zimmermann pravi poleg tega, da se Holandska nima ničesar ba- ti, ker Nemčija spoštuje in upo- števata njeno nevtralnost. Če jo u- poštevata je to zato, ker se boji, da ji ne bi padla v hrbet v tem času. Toda, če bi Nemčija dobila to vo- jno, se bo zgodilo s Holandsko isto, kar se je v Belgijo, zato, ker Nem- čija ni začela te vojne v svojo ob- rambo, temveč zato, da razširi svojo moč.

(Po "Inquirer").

Položaj na Galipolisu.

London, Anglija, 7. oktobra. — General Sir Hamilton, vrhovni poveljnik zaveznikih čet na Ga- lipolisu, je danes izjavil, da se je v zalivu Suvla izkrcalo zopet ne- kaj angleških in francoskih voj- kov. V kratkem se bo izvršil spo- šten napad na turške postojanke. Hamilton je prepričan, da bodo zavezniki prej v Carigradu, ka- kor pa Nemci.

Armenci.

Zdaj, ko so dospela od ameri- kanskega odbora v zadevi krvo- preliti v Armeniji podrobna po- ročila, ne moremo prav nič več dvomiti, da počenjajo zdaj Turki res najsmotnejše in največje zločine, kar jih sploh pomni celo njihova lastna črna zgodovina. Kar so izjavili ameriški poslanik v Carigradu in drugi verodostoj- ni moške glede skrajne bede in preganjanja krščanskih narodov v Mali Aziji, se potrjuje v še moč- nejši luči, ker nam opisi očitvid- ev v podrobnostih predčujejo vse te obsežne in splošne pokolje in njih nepopisne grozote. Skoro nemogoče je čitati poročila hlad- nokrvno in brez sočutja.

Zvezna vlada je vzela na zna- nje ta razkritja o groznih zločin- nih proti človeštvu ter je ob- vestila sultana, da, "če ne prene- hajo takoj ta klanja, da zamorejo poostri do sedaj prijateljske raz- mere med ameriškim in turškim narodom." Seveda je to prav ne- žen nastop v primeri z grozovi- tostmi, ki jih uprizarjajo Turki proti neoboroženim Armencem in v primeri z ostrimi besedami, ki jih uporabljajo včasih v pravih malenkostih.

V Ameriki so se začele prirejati zbirke, da bi se vsaj nekoliko od- pomoglo skrajni bedi tega nesre- čnega ljudstva, ki na videz niti to- liko pravice nima, kakor jih ima nema žival.

Težko je misliti, da bi moglo ne- kaj tisoč dolarjev le malo odpo- moči Armencem. Zlo tiči vse glo- blje, da bi se ga moglo odpraviti kar tako. Če bi le ena od evrop- skih velesil le za hip kdaj v zgo- dovini resno nameravala storiti, kar so neprestano imele na jezi- ku, namreč prinašati luč civiliza- cije tja, kjer še ne sveti, ne bi ime- li danes prilike zgazati se nad grozovitami evropske vojne, in ne plakati nad usodo Belgije in drugih. Pač pa bi s skupno ener- gijo uničilo zlo, tam, kjer že sto- letja ogroža slabotne narode.

"Mesto "prinašati kulturo" v "barbarsko" Rusijo in v Belgijo, morali bi udrti malo bližje, po- glavah svojih bratov in orožju, "vi- sloko kultiviranih" Turkov. Ti so že več stoletij ovirali ves kultur- ni napredek, posebno v južni Ev- ropi in Mali Aziji in njihova kriv- da je tudi, da so balkanski Slova- ni zaostali v kulturi za srednje- in severozapadno-evropskimi naro- di."

Človeku, sinu malega naroda, kakor smo Slovenci, bi bilo ob- upati pri misli, da se morajo naši bratje bojevati za iste cilje z na- rodnom, ki smo ga že kot otroci so- vrazili in ki edini od evropskih narodov ni prav nič prispeval za splošen napredek.

Nemčija se je vedno bahala s svojjo civilizacijo in še zdaj čla- to. Družji pa se s temi Turki, ki so jih Nemci in jihovi pisatelji že davno obsodili na smrt in ki so jih njihovi najboljši možje spo- znali za nevredne obstoja kot na- rod nazivljajo Turčijo "der kranke Mann am Bospor" (bol- ni mož ob Bosporu). Tempora mu- tantur....

Se pa nas navdaja upanje, da se bo dvignilo po vojni človeštvo iz svoje zaspanosti in da bo prelita kri rodila bogate sadove v probu- do človeštva na družabnem polju. Spoznanje mora priti, da je tre- ba moči, ki se merijo danes v medsebojnem boju, združiti v svr- ho skupnega napredka in odstra- njenja napak tam, — kjer so.

Šofer.

— Ne vem, kaj bi s svojim fantom naredil. Strašno je sirov, nobene avtoritete ne prizna in za posledice svojega početja se niti ne zmeni ne....

— No, tak fant je vendar rojen za šoferja.

Najvišji nasip na svetu.

Pred par dnevi je praznovalo prebivalstvo države Idaho v glav- nem mestu Boise dovršitev najvi- šjega nasipa na svetu. Nasip Ar- rowrock je zgrajen preko reke Boise ter je visok nad 348 čevljev in uspeh desetletnega dela.

V temelju je 240 čevljev debel, dočim je zid na vrhu le 16 in dolg 1060 čevljev. Ta veliki nasip tvori nov člen v veliki verigi osu- ševalnih nasipov, ki jih je zgradi- la zvezna vlada v svrhu pridobitve suhe zemlje v obsežnem severoza- padu. V onih krajih se bo radi tega znatno zvišala uspešnost po- ljedelcev, ki jim bo na razpolo- go več dobre zemlje.

Velikanski rezervar za nasi- pom se razteza v doljavo 18 milj "sušiti" more kotlino, ki pokriva 2610 štirjaskih milj. Tu bi zamo- gla plavati v jezero s površino 19 štirjaskih milj, ki bi tvoril na- sip, združena brodomska celega sveta.

Zgradba te velike stavbe pome- ni veliko za ameriški napad in- za vso deželo sploh, ker ji bo pri- dobl nazaj stotine in tisoče štiri- jaskih milj zemlje, ki je morala o- stati doslej zapuščena in neplod- na. — Nasip Arrowrock, ki je o- gromen v svoji velikosti, je ven- dar samo eno velikih inženerskih del, ki sestavljajo načrt za osuše- vanje Združenih držav.

Farmarji v Idaho se vsi stri- njajo v tem, da bo mogoče obde- lovati z uspehom velike množine zemlje, ki jo bo osušil veliki nasip, s čimer se bo znatno zviša- la gmočna uspešnost ne samo cele države Idaho, temveč tudi tisočev posameznih farmarjev v tej državi.

Drobne vesti iz Rusije.

"Reč" beleži vest, da odstopi ministrski predsednik Goremykin in da prevzame njegovo mesto vojni minister general Polivanov. Pri armadi sta se zgodili dve važ- ni premembi. General Ruski je imenovan za višjega poveljnika armade na severni fronti proti ar- madi Hindenburga, general Evrt- pa je postal višji poveljnik arma- de, ki stoji proti armadi Maeken- sen.

Ruske izgube od začetka vojne so glasom "Baseler Nationalzeitung" sledeče:

223.172 oficirjev (padlin 43.124, ranjenih 161.443, pogrešanih 18 tisoč 605) in približno pet in pol milijona vojakov.

Zamrznilo je Belo morje, ob ka- terem leži mesto Arhangelsk, ki ga ima Rusija na odprto morje. V ta pristan je prihajal čez poletje ves uvoz in od tod je šel tudi ves izvoz. Tako uvoz kakor izvoz je ustavljen.

Iz Stokholma javljajo, da je na povelje ruskega carja ustavljena preiskava proti bivšemu vojnomu ministru generalu Suhomlinovu, ki je obdolžen, da je bila Rusija za sedanjo vojno nezadostno pre- skrbljena z municijo in orožjem.

Potrjena smrtna obsodba napram Belgijcem.

Havre, Francija, 8. oktobra. — V nekem poročilu iz Antwerpena se glasi, da je berlinska vlada kljub pomiloženju od strani nem- skega vojaškega gubernarja od- redila usmrtitev dveh Belgijcev, ki sta bila spoznana krivim veleiz- daje.

Sedemnajsto dete.

Winsted, Conn., 8. oktobra. — Mrs. William Bishop, stara 37 let, je rodila danes svoje sedemnajsto dete. Šestnajst otrok, enajst de- klje in pet dečkov, je živih in vsi imajo rjave oči. Dva otroka sta poročena ter imata tri otroke. Za- konski par je poročen dvajset let ter sta med otroci le dva dvojčka.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 902, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill., U. S. A.
Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.
Ime
Naslov

Slovensko katoliško

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 290, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSKI, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 785, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Davson Ave., R. F. D. 1, Green- field, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Za kratek čas.

Ponesrečeno.

Zid bi rad spravil v denar 36 ne več modernih bluz, pa jih ni maral nihče, tudi ne po 8 K. dasi je trgovca stala ena 10 K. Izmisli si zviti trgovca, naredi šest zavoj- ev, dene v vsako po šest bluz in jih razpošlje svojim odjemalcem z dopisom: "Tu vam pošiljam štiri bluze po 12 K. Upal je, da bodo mislili odjemalci, da se je zmotil za dve bluzi in se bodo polakomnili in brž vzeli šest bluz za 48 K. on pa da bo dobil ravno toliko, kakor za šest bluz po 8 K. Čez teden dni mu vrnejo vsi odjemalci pošilja- nje, češ, da ne sprejmejo bluz. Ko odpre pošiljavo, vidi, da so v vsakem zavoju samo po štiri bluze.

V razstavi.

Oficijant Česen se je tako dol- gočasil na umetniški razstavi, da je vzbudil občno pozornost. Slikar Matavivec njegov znanec, je pri-

Priden.

Štibel-Katra: ... Pomisli, ko sva se snoci s "Ta rdečim Jaka- tom" sprehajala po Mirju, je re- kel, da bi me rad poročil. Kaj praviš, ali bi ga vzela? Rozoli-Marien: Jaz bi ga koj vzela, kakaj priden je, kar se da. Štibel-Katra: Ta — priden — kdaj pa kaj dela? Rozoli-Marien: Zmerom — po- dnevi fehta, ponoči pa krade.

10 zelo krasnih daril popolaoma ZASTONJ ter jamčeno 7-strelski revolver

POSEBNA PONUDBA — Vsak, kdor hoče kupiti od nas uro, dobi poleg tega teh deset vred- nostnih predmetov popolnoma zastonj. — 7-strelski revolver, napravljen iz najboljšega jekla, bri- cev, napravljen iz angelškega jekla, jermen, posoda s čopičem, isla, zapretnice ter elegantna ve- ržica s privezkom. Pošljite nam le ta oglaš ter 50 centov depozita in poličemo vam takoj po pošti ali ekspresu na ozeld teh deset daril ter zelo krasno uro, jem, no za 20 let, možko ali žensko, zelo na- kano, za katero je naša tovarniška cena le \$5.95. Če boste zadovoljni z nje ter se prepričali, da je enaka ali višja od \$25 in da je teh 10 daril najboljših kakovosti, jo obdržite. Če ne, jo lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Oglejte si to uro in darila preje, predno kupite kje drugod. Naše blagoe je najboljšo in preprosto nam, da vam bo ugajalo. Pošljite darilo sedaj, dočim velja ponu- bna. Naslovite tako.

UNION SUPPLY COMPANY, Dep. Al. Saint Louis, Mo.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in po- stavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in rano ali- ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

50,000 KNJIŽIC

Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko čitate, kako se morate, ki trpijo na bolezni kot je zastupljena kri, mozolji, stare rane, kožne bolezni, razne zastarele in nalezljive moške bolezni, naduha, neprebravnost, zapeka ali konstipacija, katar, zlata žila, revmatizem, okorela jetra in žolčnečne ter mehurne bolezni, vapočno zdravilo privatno doma in z majhnimi stroški.

Trpite li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v žolodu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrd- lji, zapl, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nervoznosti, razdraženosti in globoki ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, gromčljivosti in plasnosti v družbi, bojazni in na prepadenosti? Ti sim- ptomi pomenijo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katere se lahko imenuje kazipot k zdravju, vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga k zdravju, moči in kreposti.

Pošljite kupon za brezplačno knjižico.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 902, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill., U. S. A.

Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.

Ime

Naslov

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-

dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton

Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN KOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 123, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1,

Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, šte. 2, Ely,

Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely,

Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne

pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-

tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode

oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Podkupljenje.

(Nadaljevanje).

Predavanja ni obiskoval posebe-
no marljivo. Bil je edini sin svojih
staršev in ti so ga razvili v
in mu dovolili, voditi življenje po-
nabav in kratkočasja. To živ-
ljenje je ovrnilo, da ni mogel biti
dober študent. Znanost ga ni za-
nimala. Na univerzo je zahajal le
s tem namenom, da bi se mogel i-
menovati kdaj moža z višjo izo-
brazbo. Ni hotel biti le napol izo-
brazen. Usoda mu je dala vsega:
bogastvo, dobro zdravje, dovolj
razuma in stališče v svetu — če-
mu naj bi se odpovedal onemu,
ne brezpomembnemu okrasu v
življenju? Tako je prišel od časa
do časa na univerzo, ki ji je po-
svetil le toliko časa, kolikor mu
ga je preostajalo od zabav v druž-
bi ravno tako bogatih ljudi, ka-
kor je bil on sam. Kar je slišal
pri predavanjih, je prodrlo le prav
slabo v njegovo glavo ter ni dolgo
ostalo tam. V bistvo učnih pred-
nosov samih se ni poglobljal. Povr-
no je prisluskoval pouku ter se
zanašal na dobro srečo in mogoče
na še kaj drugega. Najbolj ver-
jetno pa je bilo, da pri svoji
mladosti in neizkušenosti človeka,
ki ni nikdar o ničemer premišljal,
sploh na nič ni računal ter si z
ničemer ni belil glave, temveč e-
nostavno užival bogastvo in živ-
ljenje, ki ga je usoda z njim ob-
darila.

Sicer pa ni bil on edini, ki je
delal tako glede predavanj. Dru-
gi so imeli morda druge vzroke —
nekateri so se navduševali za
knjige ter jim posvečali vse svoj
čas, ki jim ga zato ni preostajalo
za predavanja. Drugi, ki so se mo-
rali boriti z revščino, so porab-
ljali svoj čas za nabavo potrebnih
sredstev. Letali so okrog, da so
poučevali ter so prihajali na uni-
verzo le, da so zvedeli, če se je
zgodilo kaj posebnega. Tretja sku-
pina je skušala po osebnih muki
v gimnaziji svobodo, zapeljati se
je dala po vselem družabnem
življenju ter je odlašala študije
na kasnejše dni. Vendar, posledica
je bila ista: vsi ti so vedeli
prav malo o stvarih, ki so se uč-
ili pri predavanjih. Toda po večini
so izpiti srečno prestali. Galati
v tem oziru ni bil najslabši. Do-
bilo so se študentje, ki so bili da-
leko slabši od njega.

Napravit i izpit, je neka poseb-
na umetnost. Samo predsode je,
da se mora znati, da se dobi dober
red. Samo s profesorjem obveča-
ti se mora znati. Vedeti se mora,
kake besede rabiti v tem ali onem
slučaju, da je prav, in Galati je
znan boljše govoriti, kakor so zna-
li drugi. Pri tem mu je pomagala
njegova vzgoja, ki mu je dala ne-
ko gibčnost in navajenost, da se
ni v družbi sramoval.

In ko se je približal čas izpi-

tov, jih je napravil Galati, da si
je bil le slabo nanje pripravljen,
prav tako srečno, kakor ostali stu-
dentje. Le pri enem profesorju se
mu ni hotelo prav posrečiti.
Nekaj posebnega je bilo, da se je
zgodilo to ravno pri profesorju
civilnega prava, ki se je zval Mar-
čenko. Vsi so čudili rezultatu, ki
se je pokazal pri tem profesorju
za Galatija.

Režbo bi si bil predstavljal
človeka, kakor je bil Mar-
čenko. Zdelo se je, kakor bi ga
resnično bolelo, če si kak študent,
ki mu je odgovarjal, ni prav ve-
del pomagati. Na vso moč se je
trudil mu v tem slučaju pomagati,
da bi se sam zmotil in bi hotel
druge prepričati, da ni on sam,
ampak študent oni, ki stvar raz-
ume.

— No, vidite, — je rekel v ta-
kih slučajih, če je študent le nje-
gove besede ponavljal, — saj zna-
te, le razburili ste se, ali ne? No,
vidite, tako je, tako....

Marčenko pač ni dal tekom
svojega dolgoletnega delovanja
še nobene dvojke (slab red).
Skušnje pri njem so se pričele.
Galati je sedel z drugimi ter po-
slušal. Drug za drugim so se vr-
stili študentje, ki so imeli le malo
pojma o civilnem pravu in vsem
je pomagal Marčenko ter jim dal
zadosten red. Le redko se je na-
šel študent, ki bi snov res obvlad-
dal. Tega je Marčenko takoj pri-
je z obema rokama, ga začel na
vse pretege hvaliti ter ga je pre-
kinjal sredi odgovorov; ter mu
dal odlični red, kakor bi se bal,
da ne bi tudi ta redki odličnjak
začel kvasiti neumnosti.

Tudi Galati je bil povsem brez-
skrben v trdnem prepričanju, da
mu njegovo počelo znanje, ki pa je
bilo le večji, kakor pri mnogih,
ki so že prebili izpit, zadostova-
lo. Vse izpite za prihodnji tečaj
je že srečno napravil ter se je v
mislih že smatral za študenta dru-
gega letnika.

Tudi on je prišel na vrsto. Stop-
il je na oder ter si vzel listek
z vprašanji. Dočim je nek drug
študent še odgovarjal ter je on
imel priliko, da si vprašanji še
premisli in pripravi odgovor, ga
je Marčenko ogledoval, in na nje-
govih ustnih se je opazil nek po-
seben nasmešek. Toda Galati ni
opazil ničesar. Zatopljen v vpra-
šanje na lističu, je čakal, da pri-
de čas, da bo moral odgovoriti.

Zdaj je odstopil študent, ki je
bil pred njim na vrsti ter je do-
bil srečno zadosten red. Marčenko
se je obrnil do Galatija: — Vaš
vprašalni listek?

Galati mu je ponudil svoj li-

ri, ki so bile po večini nepotrebe-
ne, pa so bile s predmetom v tej
ali oni zvezi, to se pravi, poskušal
je ono navadno sredstvo, z majh-
nim znanjem gladko, brez jeclja-
nja odgovoriti.

— Tako, da, da, — je opomnil
Marčenko. — Samo to sploh ne
spada k temu vprašanju.

— Kako ne? — je vprašal Ga-
lati tiho, nekam presenečen.

— Ne, ne spada sem.... No,
dobro, govorite dalje.

Galati je nadaljeval, a ne več
s tako samozavestjo, kakor po-
prej. Besede so se mu zapletale
ter niso imele nobenega pametne-
ga smisla.

— No, to je samo prazno be-
sedenje.... Govorite vendar
stvarno.... Hm, hm.... Da, da,
Toda to ne velja nič. Hm.... Vi-
dim se prisljenega, da Vam dam
dvojko.

Celo poslušalstvo je začudeno
dvignilo glave kvišku ter ni raz-
umelo, kaj naj vse to pomeni.

— Toda, gospod profesor....

— je hotel Galati začeti; toda
Marčenko ga je prekinil: — Dvoj-
ko vam dam! Ne morem Vam da-
ti boljšega.

— Toda dovolite, gospod profes-
sor.... — je odvrnil Galati z ne-
koliko močnejšim glasom.

— Ne, nadalje besede so od-
več. Dam vam to, kar zaslužite.
Ne morem Vam dati drugega, ka-
kor dvojko.

Galati je zardel kakor kuhan
rak. Vsi poslušalci se so ozirali
vanj. Saj je sam vedel, da je sla-
bo odgovarjal, da je imel le ma-
lo pojma o predmetu. Toda vi-
del je tudi, da so drugi še slabše
odgovarjali, a dobili kljub temu
zadosten red.

— Gospod profesor! — je re-
kel Galati s tresočim se in izziva-
jočim glasom. — Saj ne trdim,
da sem svojo stvar dobro znal;
vendar ne znam nič manj, kakor
drugi, in tem sto dali....

— Hm, sem dal? To je moja
stvar. Toda treba je znati svojo
stvar brez ozira na druge. Treba
je pač znati dobro, potem se more
zahtevati dober red. Več vam ni-
mam povedati....

Galati, ves prepaden, je ostal
še za hip tam, kakor bi si ne bil
gotov in ne bi vedel, kaj storiti.
Potem pa se je kratko obrnil ter
krenil ne proti klopi, kjer je bil
sedel poprej, ampak ven iz dvor-
ane. Vrata je glasno zaloputnil
za seboj, s čemer je izdal svoje
razburjenje.

Študentov se je polastila velika
potrta. Niso mogli razumeti iz-
premembo, ki se je zgodila z do-
brošernim Marčenko. Pri njih
se je pojavil misel, da ima stari
profesor kaj osebnega obračuna
z Galatijem. Drugi so šli v svoj-
jih ugi banjih še dalje, misleci, da
je imel Marčenko pri tem sebi-
ne namene. Da je pričakoval od
Galatija, kot bogatega človeka,
kakega dobička zase, ki ga pa ni
dobil in se zato maščeval. Ta ugi-
banja so bila sramotilna. Poka-
zala so le, kako kratko življenje
ima dober glas. Marčenko je bil
užival tekom svojega dolgoletne-
ga delovanja kot profesor ime
nepodkupljivega, poštenega mo-
ža.

Toda v opravičilo takih sumni-
čenj bi se moglo navesti morda
dejstvo, ad se je izvršila izpre-
memba preveč nenadoma in da
ničče ni pričakoval kaj takega
od Marčenko.

Stari profesor pa je nadaljeval
izpraševanje, kakor bi se ne bilo
nič zgodilo. Študentje so slabo
odgovarjali, a jim je vseeno da-
jal dobre in zadostne rede po svo-
ji stari navadi.

Galati je globoko užaljen od-
peljal domov. Toda kmalu se je
ohladil ter se v pol ure vrnil na
univerzo. Moral je dobiti boljši
red na vsak način. Napravil si je
bil že načrt, da bo prečel polet-
je v inozemstvu in zdaj naj bi
mu ponavljajna izkušnja v jeseni
pokvarila vse poletje?

Pripeljal se je nazaj, a se ni vr-
nil v dvorano. Tam s profesor-
jem mgovoriti, mu ni bilo prijetno.
Počakal ga je na nekem hodniku,
kjer je vedel, da bo šel Marčen-
ko mimo.

Marčenko je končal z izpiti ter
res prišel tam mimo, kjer ga je
čakal Galati. Galati ga je ustavi-
l.

— Gospod profesor! Rad bi vas
prosil za pojasnilo.

— Pojasnilo? — je vprašal
Marčenko. Ali ste mar prepriča-
ni, da ste mi dovoljno odgovori-
li?

— Gospod profesor, tega seve-
da ne bom trdil. Toda, sami priz-

najte, da nisem odgovarjal slab-
še, kakor so vsi drugi.

— O, gotovo, toda to ne spa-
da sem. Če vam za slab odgovor
dobro red, vzamem to na podla-
gi moje lastne previdnosti na svo-
jo vest. Toda pravico imam za
slab odgovor slab red dati....

Sploh pa, — je še pripomnil Mar-
čenko mirno, — če se vam ljubi,
sem pripravljen, vam dati še en
izpit na razpolago, dasi to ni v
navadi. Toda opozarjam vas že
sedaj, da morate vso stvar dobro
obvladati, če hočete pričakovati
dober red.

Galati je postal zopet besen, pa
je zatrl vsak surov odgovor ter
je le pogledal Marčenko s plaze-
nečimi očmi. Toda ni se poslužil
takošnje ponavljajne skušnje,
temveč jo odložil na jesen.

Svoj načrt za poletje je moral
zato spremeniti. Ni se odpeljal v
inozemstvo, temveč je ostal na
svojem posestvu, ki ni bilo daleč
od mesta ter se je pridno priprav-
ljal. Njegova samozavest je bila
občutno ranjena, zato je resno
posvetil svoje zanimanje študiju.
Nameraval je stopiti z resničnim
znanjem pred Marčenko v avgu-
stu.

Avgust se je približal. Študent-
je so se prijavili k ponavljajnim
izpitom.

Nikdar se ni videlo profesorja
Marčenko ob tem času na univer-
zi. V bližini mesta je imel malo
letno hišico, kamor se je preselil
čez poletje po vsakoletnih pom-
ladnih izpitih. Ker ni dajal nik-
dar slabšega reda, kakor zadostno,
zato ni bilo pri njem ponavljajnih
izpitov, ter je lahko ostajal na
svojem posestvu do začetka pre-
davanja, to je do septembra.

Tokrat pa je Marčenko prišel.
Galati je bil edini študent, radi
katerega je zapustil Marčenko
predčasno svoje bivališče na de-
želi ter prišel na univerzo.

Nobene žive duše ni bilo v nje-
govi dvorani. Le elegantni Gala-
ti, ki je do tedaj korakal senter-
ja po hodniku, je sledil Marčen-
ku v dvorano.

Marčenko je sedel za mizo ter
se ozrl vanj.

— No, — je rekel, — če izvoli-
te?

Galati je stopil na oder, vzel
stol, kakor je bilo v navadi ter
ga primaknil.

— Sedite! — je rekel Marčen-
ko. — Ali ste se pripravili?

— Da, celo poletje sem se pri-
pravljal, — je odvrnil Galati mr-
ko.

— Torej, prosim, povejte....

In stavl mu je vprašanje.

Galati je pomislil; potem je za-
čel odgovarjati. Profesor je pri-
trjeval z glavo.

— Hm, to znate.

Potem mu je stavl drugo vpra-
šanje in tretje. Na vse je odgovor-
il Galati poveljno. Videlo se je,
da se je vestno pripravljval vse po-
letje.

— Zdaj nimam pravice trditi,
da nič ne znate, — je pripomnil
Marčenko, — in če bi vam dal ne-
zadosten red, bi imeli pravico na-
sprotovati; taktur pa niste imeli
te pravice. Dam vam hvalen red.

— Gospod profesor, hvalno da-
ste ljudem, ki ne znajo skoro nič!

— je odvrnil Galati z nežnim gla-
som, a istočasno je gledal temno.

— Jaz pa sem študiral ta pred-
met vestno vse poletje....

— Kaj pa naj vam dam? Odli-
čen red, to je vendar najboljši
red, in vi vendar ne boste trdili,
da obvladate predmet v najvišji
meri odlično in da ni bilo nobene
točke, kjer se ne bi šele premišlje-
vali.

— Seveda, tako dobro ne znam.

— No, torej, več ne zaslužite.
Dam vam hvalno.

Galati se je že enkrat uveril o
neomajnosti. Marčenko ter ni da-
lje ugovarjal. Vendar ga je jezi-
la, da kljub temu, da se je tako
trudil in opustil svoje potovanje
v inozemstvo, ni dosegel najbolj-
šega reda, ki bi mu mogel ob skle-
pu študij zelo koristiti. Vendar ni
ugovarjal. Vstal je, mrzlo pogle-
dal profesorja ter šel ven.

Ko so se vrnili ostali študent-
je, so bili vsi zelo razvednjeni o iz-
idu Galatičevega izpita. Nekateri
so ga vprašali in ta jim je odgo-
voril tako-le: — Nisem se hotel z
njim pripraviti, — je rekel z veli-
ko samozavestjo. — Toda mogel
bi zahtevati revizijo po komisiji,
ker sem stvarno res obvladal. Če
je davaj odlične rede za take od-
govore pri prejšnjih izpitih, bi
moral dati meni dvakrat odlič-
no.

— Kako pa si razlagate tako

strogost, — so ga vpraševali da-
lje.

— Ne morem pojmuiti. Mislim sem
bil, da na univerzi sploh ni nika-
ke pristranosti.

— In niste imeli poprej nika-
kih nasprotivov z Marčenko?

— Nikdar ga nisem bil srečal.

— Mogoče vaš oče....

— Moj oče še ni bil slišal nje-
govega imena.

— Vendar je to čudno, ker je
v znanosti Marčenkovo ime pre-
cej znano ter njega, kot starega
profesorja, v mestu vsak pozna.

— Iz tega za mojega očeta še
ne obstoji nikaka obveznost, da
bi ga tudi poznal. Imata pač raz-
lične kroge poznavstva.

— Toda, slišite, morda je hotel
Marčenko kaj od vas.... Vi ste
vendar, ko ste bili na gimnaziji,
plačali profesorjem mnogo denar-
ja za privatne ure.

— Jaz res ne vem, na kak na-
čin bi mogel ponuditi kakemu pro-
fesorju tako plačilo. — je odgo-
voril Galati precej osorno.

Ni govoril odkritosrečno. V re-
snici se je on sam nagibal mnenju,
da je hotel Marčenko od njega
veliko podkupno svoto denarja.
Ker si niso mogli prav razlagati
tega slučaja, so bili tudi mnogi
drugi istega mnenja. Kaj je sle-
dilo iz tega, da je bil Marčenko
dosihdob vedno dobrodušen in po-
pustljiv, da je za slabe odgovore
dajal dobre rede? Dosihdob so bi-
li njegovi študentje pač sami re-
veži, in zdaj se je pojavil nena-
doma milijonar.

Čas je potekal. Galati je bil
sedaj v drugem letniku. Marčen-
ko je tudi tu predaval, ker se je
raztezal njegov tečaj po dve leti.
Tekom leta se z njim ni pripetilo
nič posebnega. Prišel je, sedel e-
no uro na odru ter se odstranil.
(Konec prihodnjice.)

Za vsebino oglasov ni odgovor-
no ne uredništvo ne tiskarstvo.

NAŠI ZASTOPNIKI:

kateri so pooblašteni pobirati naro-
čnino za "Glas Naroda" in knjige, ka-
kor tudi za vse druge v našo stroko
spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael

Clark.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin

Denver, Colo.: Frank Skrabec

Leadville, Colo.: Jerry Jannik

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Sojta, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis O-

stello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolkar.

Indianapolis, Ind.: Alois Budman

Woodward, Ia. in okolica: Lukas

Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verblj.

Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-

otel in Frank Bamblich.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek i

Math. Ogrin.

So, Chicago, Ill.: Frank Černa i

Rudolf Poček.

Springfield, Ill.: Matija Barborit

Freemont, Kans. in okolica: Fran-

kerne.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin

Koa.

Calumet, Mich. in okolica: Fave

Shalts in M. F. Koba.

Manistique, Mich. in okolica: E

Kotidan.

So, Range, Mich. in okolica: a. i

Likovil.

Aurora, Minn.: Josty Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgon, Jako

Petrich in Frank Zagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Goude

M. L. Kapech, Jos. J. Peshel in Louis

M. Perušek.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

South Bethlehem in drugo.

South Bethlehem v vzhodnem delu Pennsylvanije je tudi za nas Slovence zanimiv. Tam živi namreč par tisoč prekmurjskih Slovencev, ki govorijo slovensko narečje, vendar pa ne moremo od njih veliko pričakovati, ker so preveč prešinjani z madžarskim duhom, ker so nam skoraj vsi sorodni le po jeziku, po sreči so nam pa tuji. Ti Slovenci so luteranske vere in so razen jezika izgubili vse, kar je bilo slovenskega. — Morda smo tega tudi mi nekoliko krivi, Premalo namreč skrbimo za organizacije, ki naj bi ne bile samo krajevne, temveč splošne.

Imeti bi morali organizacije, ki bi nas s tesnimi kulturnimi vezmi vezale vse, kateri smo si v tej deželi poiskali svojo novo domovino. Ta teden se praznuje v South Bethlehemu petdesetletnica napredka in to v zelo nenavadnih okoliščinah.

V drugih razmerah bi bilo to slavje mogoče brezpomembno, v času svetovne vojne pa ni tako. Sedaj ni znano mesto South Bethlehem samo po Ameriki, pač pa po celim svetu. Brezdomno je v Evropi veliko ljudi, ki niso še nikdar slišali o Chicagu in Pittsburghu, vedo pa, da je v Združenih državah mesto Bethlehem, znano zaradi izdelovanja municije in vsakovrstnega vojnega materiala.

Zgodovina Bethlehema in tamnošnje jeklarne je precej nenavadna. Pred par desetletji je bila tovarna še neznatna, naročila so bila malenkostna. Zadnje leto je pa postala jeklarne svetovno znana. Kje je delalo prej pet delavcev, jih dela sedaj deset ali dvajset, čene akeijam so se nevrjetno zvišale.

Dvesto let je približno od tega, ko so dospeli v mirni kotiček ob bregu reke Lehigh prvi naseljenci in ustanovili malo naselbino. Iz te male naselbine se je povzpelo danes dvojje mesto: Bethlehem in South Bethlehem. Prvi naseljenci so bili Moravec, takozvani češko-moravski bratje, pristaši cerkvene bratovščine, ki jo je ustanovil Jan Hus, češki cerkveni reformator, ki je bil kakih štirideset let pozneje v Kostnici (Constanz, ob Bodenskem jezeru, na meji Avstrije, Nemčije in Švice) sežgan na grmadi kot mučenik, ker ni hotel preklecati naukov, katere je učil iz prepričanja. (Dne 6. julija 1915 se je v deželah česke krone, v Švici, Rusiji, Franciji, Angliji, v Združenih državah in drugod obhajala 500letnica njegove mučeniške smrti.)

Njegovi učenci in pristaši so bili seveda tudi preganjani. Skrivati so se morali pred oblastmi in v domačem kraju jim skoraj ni bilo več obstanka. Po velikih naporih in nevarnostih jih je prišlo leta 1740 nekaj iz Evrope v Ameriko. Iskali so primeren prostor za naselitev in slednjič dospeli v kraj, kjer stoji danes South Bethlehem.

Svojo naselbino so nazvali po "knezu miru". Tedaj gotovo ni so slutili, da bo prišel čas, ko bo njihovo mesto znano po celim svetu zaradi proizvajanja vojnega materiala, ki je namenjen za ubijanje ljudi. South Bethlehem pa ni znan samo po izdelavi municije. Tam se nahajata tudi Lehigh univerza, ki je ena najboljših tehniških visokih šol v Združenih državah. Inženirji, ki so študirali na tej univerzi, so znani po celim svetu kot najboljši.

V mestu se tudi zelo goji glasbo. V osemnajstem stoletju so tukaj gojili več glasbe kakor po vsej ostali Ameriki. Ko bo končana sedajna vojna, ki je prinesla Bethlehemu neizmerno bogastvo, se bodo razmere precej izpremenile. Naši Prekmurci bodo še naprej životali, dokler ne bo izginil v letih zadnji spomin, da so živeli tam tudi sinovi matere Slovenije, ki so bili posredno udeleženi pri sedanjih vojni.

Nehote moramo pomisliti na svojo malenkostno in neznatno ulogo, ki jo igramo kot narod. Drugi narodi si na vse mogoče načine pomagajo, izkoriščajo vse prilike, da bi se povzpeli do bolj-sega obstanka. Ne samo v Bethlehemu, vse povsod so raztreseni od Atlantika do Pacifika. Stejejo nas le po parih rok, upoštevajo nas le kot številke, katere sestavljajo drugi, s katerimi drugi računajo, kakor jih je volja. Mi nimamo nobene organizacije, ki bi nas vezala in družila v celoto. Edino to je vzrok naše bede in našega propadanja. Kje so sedaj možje, ki so se pred nedavnim časom povzdignili svoj glas, ki je klical k združenju? Kje so možje, zakaj so tako hipoma utihnil?

Ni je zapreke, ki bi nas mogla ustavljati pri resnem in premišljenem delu. Prav nič nas ne ovira, da bi se ne mogli združiti v celotno narodno organizacijo. Organizacija naj bi bila delavska, ker bi bili delavci — kar smo vsi Slovenci v Ameriki — njeni člani. Slovenska liga spi. Zakaj? Če imne ne ugaja, jo imenujmo drugače.

Organizacija naj bi bila kulturna in naj omogočajo, da se razvijejo naše sile tako, kakor zahtevata civilizacija in napredek človeštva. Saj smo vsi prišli sem iz istega vira, čemu bi se torej vsi ne borili za iste cilje? Čemu bi ne stopili na višje mesto, čemu bi ne dali izraza svojemu bitju?

Pri vstopu v novo domovino nas je pozdravila boginja svobode. Razvijamo se torej v svobodi, ni deželi, kjer imamo vsa sredstva na razpolago, kjer ne kaznujejo onega, ki hrepeni po večji izobrazbi.

V starem kraju smo živeli v duševnih in telesnih sponah. Tam se nam je odrekalo pravico svobode, naša izražanja naših misli in nazorov. Pretep naj končajo tam, kjer so ga začeli. Bodimo premišljeni in delajmo tako, da bo za nas prav.

Če smo si tu izvolili svojo novo domovino, bodimo tudi pripravljeni, da bomo vedeli, kako se jo vodi, in čuvajmo svoje družabne interese, kakor jih čuvajo drugi. Naša energija naj se ne potroši brezplodno v suženstvu, temveč v prosepah nas samih, v prosepah našega naroda ter v pospeševanju idealov svobode. Če vsi ljubimo svobodo in če se zavedamo, kako malenkostni smo v očeh drugih soljudi, dokler nas tu nemoteno izrabljajo pijavke in celo agenti avstrijske vlade, bomo brezdomno segli po kakem sredstvu, ki bo takim razmeram odpomoglo.

O stvari je treba premišljeno razpravljati, zato je zeleti, da bi se še kdo oglašil in povedal svoje mnenje.

Praznoverje.

V gorah južnega dela Albanije je razširjena vera, da nastane po deželi suša, če kdo umrje v sled preobilnega uživanja alkohola. To nesrečo se lahko odvrne samo s tem, da se približe truplo pokojnika s klini v tla. Klini morajo biti iz klinevega lesa in najmanj tri leta stari.

Pri vasi Rugovi je živel pred par leti kmet, ki je v svojih mladih letih veliko potoval po svetu in se je marsičesa priučil. Sosedje so ga smatrali za nekaj višjega in kmalo se je raznesel o njem po vsej okolici glas, da zna čarati. Ljudje so se ga izogibali, če je bil slučajno v njihovi bližini, so se ga bali, če so bili daleč od njega, so ga preklinjali. Imel je krasno hčerko Grunjo, ki se samo zato ni mogla poročiti, ker so ji rekli, da je hči "čarodejca". Kmet se je nekaj časa smejal praznovernim ljudem, slednjič ga je pa cela stvar tako ujezila, da je začel piti. Nekoč se je bil tako napil, da je umrl. Slučajno je takoj po njegovi smrti nastopila velika suša. Praznoverni ljudje so bili seveda prepričani, da je suša zaradi kmetove smrti.

Nekaj se jih je odpravilo na pokopališče, da bi mrtvega odkopali in ga pribili k tlom s klini. Nesreča je pa hotela, da je bila v istem času na grobu hčerka Grunja, ki je objokovala svojega očeta. Misleč, da čuva čarovnika starčev grob, so planili s sekirami nanjo in jo razsekali na kosce. Zatem so izkopali mrtvega, pribili ga k tlom in mirno odšli.

Se strašnejši je drugi slučaj. V vasi sta živel dva brata in imela precejšnjo posestvo. Nekega poletja je nastala velika suša, ki je povzročila na posestvu omenjenih dveh bratov največjo škodo. Šla sta v vas k "čarovnici" in jo vprašala za svet. "Čarovnica" jima je odgovorila, da je njuna mati sama čarovnica in da je ona zakrivila vso nesrečo. Svetovala jima je, da naj jo pripelejo pred vaščane in jo prisilijo, da bo pripoznala. Naslednji večer so sli kmetje k stari ženi in jo privlekli v vas. Ker revica ni hotela ničesar pripoznati, so jo vlekli k grmadi in ji zapretili, da jo bodo živo sežgali, če ne bo takoj vsega pripoznala. Starka je padla v nezavest. Privrželi so jo h kolu in jo začeli peči nad ognjem. Ko je bila pečena, so jo razrezali in jo zakopali pod bližnjim drevesom.

Torej narodu, pri katerem se dogajajo take grozovitosti, narodu, ki je na najnižji stopinji kulture, sta dali Avstrija in Nemčija prejšnje leto samostojnost.

Varljivo zrcalo.

Ruski spisal Anton Čehov.

Jaz in žena sva šla v salon. Razprostil se je po njem duh po mahovju in vlažnosti. Ko sva nazgala v sobi luč, ki je že celo stelletje ni razsvetljevala, poskrilo se je na milijone miši in podgan v luknje. Ko sva zaprla za seboj vrata, je v sled pisal zašumel papir, ki je v skladih ležal v kotu. Na papirju sva videla starinske črke in srednjeveške podobe. Na pozelenelih stenah so visle slike prednikov. Ti so gledali srpo in temno.

Najini koraki so doneli votlo po vsej hiši. Mojemu kašlju je odgovarjal odmev, oni odmev, ki je nekakoj odgovarjal mojim prednikom...

Veter je tulil in evilil. Slišalo se je, kakor da bi kdo ječal v dimniku. Debele deževne kaplje so padale in bile ob temna in motna okna.

"O, predniki, predniki!" sanjal sem in vzdihnil ob pogledu na njih slike. — Ako bi bil pisatelj, napisal bi lahko cel roman. Saj je bil vsak teh prednikov nekakoj mlad in življenje vsakega, življenje vsake je bil roman in kakšen roman! Pogled to staro, mojo prababico! Povest te grde in spačene ženske je zelo zanimiva. "Vidiš-li", rekel sem svoji ženi, vidiš-li ono zrcalo, ki visi v kotu? Pokazal sem ji veliko zrcalo, viseče v kotu poleg slike moje prababice.

"To zrcalo ima čudovita svojstva: pogubilo je mojo prababico. Ona je dala zanj velikansko svoto in ni se od njega ločila do smrti. Cele dneve in noči se je gledala vanj, še celo ko je jedla in pila. Vedno ga je jemala s seboj na postelj in umiraje je naročila, naj ji ga dajo s seboj v grob. Njene želje ji niso spolnili, ker je bilo zrcalo preveliko."

"Ali je bila koketka?" me je vprašala žena. "Morda. Zakaj neki se ji je ravno to tako priljubilo, a ne katero drugo? Ali ni imela nobene drugega zrcala? Draga moja, v tem tiči ravno tajnost. Sporočilo pravi, da je skrit v tem zrcalu vrag in da je imela moja prababica stalno nagajenje napram vragu. Seveda je to nesmisel, vendar pa tiči v tem zrcalu tajna moč."

Pobrisal sem prah z zrcala, pogledal se vanj in se glasno zasmejal. Moj smeh je zamolklo odmeval. Zrcalo je bilo nepravilno in je raztegnilo moje lice na vse strani: nos je silil v levo lice, a podbradek se je razdvojil in zlezel na stran.

"Čuden okus je imela moja prababica", rekel sem.

Žena je šla neodločno k zrcalu in se pogledala vanj — a tedaj se je pripetilo nekaj strašnega. Žena je prebledela in se je jela tresti po vseh udih. Svečnik ji je pal iz rok in se je zatočil po tleh in sveča je ugasnila. Bilo je popolnoma temno. Nakrat je padlo nekaj težkega na tla: padla je moja žena nezavestna.

Veter je še žalostneje zatulil, podgane in miši so zbežale v luknje in v papir je zašumel. Lasje so se mi ježili. Skozi okno je posijala luna...

Dvignil sem ženo kvišku, jo objel in nesel iz salona. Prebudila se je iz nezavesti žele drugi dan zvečer.

"Zrcalo! Dajte mi zrcalo!" to so bile njene prve besede. "Kje je zrcalo?"

Cel teden ni ne jedla, ne pila, ne spala, ampak samo prosila zrcalo. Grozno se je jokala in si rovala lase. Ko je zdravnik izjavil, da bi lahko vsled opešanja umrla in da je njen položaj skrajno resen, šel sem v salon po zrcalo in ji ga dal. Ko ga je zagledala, zasmejala se je od prevelike sreče, zgrabila ga je, poljubila in k sebi pritiskala. Odslej se je neprestano vanj gledala.

Sedaj je prešlo več kot deset let, a se še vedno gleda v zrcalo in se ne loči niti za trenutek od njega.

"Jeli mogoče, da sem to jaz?" šepetaje in njeno lice zardi hipoma ter na njem se pokaže izraz začudenja. "Da, to sem jaz! Ves svet laže, le to zrcalo ne! Lažejo se ljudje, laže se mož! O, ako bi se bila prej videla, ako bi bila vedela, kakšna sem v resnici, gotovo bi ne bila vzela tega človeka! On ni zame! Pred menoj bi se morali klanjati najlepši in najblagorodnejši vitezi..."

Nekoč sem stal za njo in sem nehote pogledal v zrcalo. Odkril sem tedaj vso tajnost. V zrcalu je bila prekrasna žena, kakršne nisem videl nikoli v življenju. Bila je čudovita, harmonija lepote in ljubezni. Zakaj je moja nelepa žena v zrcalu tako krasna? Zakaj?

Vsled tega, ker je nepravilno zrcalo raztegnilo na vse strani nlep njen obraz, ki je postal potem slučajno lep. Dvojni minus se je spremenil v plus.

I sedaj sediva z ženo neprestano pred zrcalom in se gledava vanj. Moj nos leze v levo lice, podbradek sili v stran, a lice moje žene je čarobno... Ha-ha-ha! smejem se jaz glasno. Žena pa šepetaje tiho: Kako sem krasna!

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NAZNANILO.

Kdor želi letos preštati vino, naj mi takoj piše radi cen najboljšemu newyorškemu grozdju. Sedaj je cena okrog \$40 tona. Grozdje bo poskočilo, ker je jako slabo obrodilo. Torej ne odlašajte, temveč pišite takoj na naslov:

Leo Štrukelj,
193 Knickerbocker Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Vsako naročilo se izvrši direktno iz farme. (9-15-10)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trepno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravkih vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH, kateri je cpravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in isdajati pravovaljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravišтво "Glas Naroda".

Vodnik sreče.

Zdravniška knjiga, kako se hitro doma ozdravi vseh bolezni, posebno spolnih.

Vsakemu zastopnik.

J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo de obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je cpravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in isdajati pravovaljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravišтво "Glas Naroda".

Za slovenske grafofonske plošče, Columbia grafofone, zlatino in srebrnino obrnite se name.

A. J. TERBOVEC,
Frontenac, Kana.
(7-11 v sob)

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

za revmatične bolezni, okrelot in ogibnost sklepov in mišic

Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavojne, ki niso zapeteni z Anchor varstveno znamko. — 25 in 50 centov v lekarnah ali naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.
New York, N. Y.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA PROSEN. Doma je iz Trpčan pri Ilirski Bistrici. Poročati mu imam nekaj važnega, zato prosim cenj. rojake, če kdo ve za njega, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Tony Hrvatini, Box 616, Kane, Pa. (8-9-10)

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravišтво Glas Naroda

Največja iznajdba 20. stoletja glede pip To je čudovito.

Popolnoma drugače od vsega, kar ste videli kedaj poprej. Ravno to, kar potrebujete, da popolnoma uživate svoje "kadline ure". Daje prijeten, gladek in suh dim, ki je obenem hladen in prijeten. Nobenega basanja, močenja s to pipo, — nobenega strahu pred nikotinom, kajti Willis pipa je higienična in zdrava.

Patentirana Willis posodica dela to mogoče, najboljša misel glede pip. Posodica zbira ves sok tobaka, nikotin in pepel in nič izmed tega ne pride v vašo usta. Posodica absorbira tudi vročino in vsled tega boste dobi hladni, suh dim. Vi samo potegnete to posodico iz Willis pipe, da napravite slednjo čisto kot piščalko, kar jo dela, da je zdravstvena ter da je rešeno vprašanje zakaj žge tobak vaš jezik. Posodica je napravljena iz čistega aluminija ter je vsled tega brez okusa ter ne zarjavi. Ne more nikdar priti v nered.

Ljubili boste Willis pipo, ker je ročna, izvrstna French Briar pipa z ustnikom iz trdega gumija, sestavljena po znanstvenih principijih in ker vam bo izvršno služila.

Imejte najboljši užitek pri svojem kajenju ter se poslužajte te čudovite pipe... kajti tobak sam ne bo storil tega. Za cel svet je razlike v okusu, če rabiš Willis pipo, katere cena je le 55c. Mi jamčimo popolno zadovoljnost ali pa vrnemo denar.

Naročite svojo Willis pipo še danes na naš riziko, ker jamčimo vsako pipo, da bo zadovoljiva!

THE WILLIS PIPE CO.

331 Fourth Avenue, Dept. 29, New York.

Prilagam 55c. (denar, znamke, P. O. Money Order), za kar mi pošljite takoj Willis patentno pipo. Če mi pipa ne bo ugajala, mi pošljite takoj denar nazaj.

Ime..... Naslov.....

VRNIMO SE.

Mi vsi se radi spominjamo dni, i. j. smo bili polni zdravja in moči, ko je bilo videti, da ima svet za nas pripravljeno le srečo in veselje. Kaj nas je napotilo, da smo izpremenili svoje navade, da smo zapustili srednjo pot zmernosti v vsaki stvari? Vrnimo se k staremu načinu življenja, k priprosti hrani, k večjemu telesnemu delu, k svežemu zraku in posebno pazimo, da bo naš prebavni sistem v dobrem stanju, da preprečimo konstipacijo in nje komplikacije, slabost in nervoznost. Kakor hitro opazite kako nerednost, vzemite

TRINER-JEVO

ameriško Elixir grenko vino

To sredstvo je zelo uspešno ker poveča prebavne funkcije ter nam raditega vrne prejšnje splošno zdravje, dokler ne pademo zopet nazaj v stare slabe navade. To sredstvo tudi

Olajša bolečine v notranjosti, odpravi konstipacijo, ustvari tek, ojači prebavno moč, vzdrži organe pri delu, odpravi nervoznost.

Oživi in ojači, da nove energije, prepreči in olajša konstipacijo, odpravi glavobol, daje pomoč deklicam in ženskam v njih bolestitih ter je zelo dobro pri bledičnosti in klorozi.

Cena \$1.00

V lekarnah

JOS. TRINER, izdelovalec

1333-1339 S. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Če se hočete izogniti bolečinam, imejte pri roki Triner-jev Liniment ter drgnite telo z njim, kakor hitro čutite najmanjšo bolelost, ali revmatično ali nevralgično. Cena 25 in 50c., po pošti 35 in 65c.

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

18

(Nadaljevanje)

Medtem pa je udarila z bičem po konju in zasmejala se je in odjahala v najhujšem diru. Ulrik Frederik je drvil za njo, a kmalu sta opazila, da se je stemnilo nebo. Pričele so padati velike kaplje, pomešane s točo.

Da najdeta zavetja, sta jahaja skozi gozd k bregu jezera in kmalu nato sta stala pred nizkimi vrati gostilne "Stataf."

Neki hlapec je vzel konje v oskrbo in dolgi, trški gostilničar ju je povedel v svojo dvorano, v kateri se je, — kot je povedal vnaprej, — nahajal neki tujec.

Bil je Daniel Kurzeib, ki se je takoj dvignil, se priklonil ter hotel zapustiti sobo. Ulrik Frederik ga je prijazno pozval, naj ostane.

— Ostati morate, mož, — je rekel, — ter nama skrajšati čas v tem grdem vremenu. — Vedeti moram namreč, — je rekel nato proti Mariji, — da je ta neznanči Lilliputanez slavnoznani glumač in junak gostilen Daniel Knopf, dobro izurjen v vseh prostih umetnostih, v koekanju, sabljanju, pitju in slidenem, ki pa je drugače vse časti vreden trgovec in lepega mestu Kodanju.

Daniel je le napol poslušal ta slavošpev, ker je bil preveč zaposlen z tem, da je opazoval Marijo ter skušal spraviti skupaj prav posebno lepo čestitko. Ko ga pa je prebudil Ulrik Frederik z udarcem na široki hrbet iz njegovih sanj, je zardel jeze, se obrnil proti njemu, a v istem trenutku zopet premagal ter čisto mizro rekel: — Gotovo nisimo dosti pijani, gospod polkovnik.

Ulrik Frederik se je zasmejal, sunil Daniela v bok ter vskliknil: — Ali me hoče on sedaj spraviti v zadrego ter predstaviti kot bahača, ki ne more navesti nobenih dokumentov v dokaz svojih bahaških besed? Fuj in še enkrat fuj! Ali je to pravilno? Ali nisem več kot dvajsetkrat hvalil pred to gospico tvoje možnosti, da je že več kot enkrat dala izraza svoji želji videti in slišati enkrat tvoje široko znane umetnosti in čarovnije? Saj vendar lahko malo oponašate slepega ptičarja Cornelisa in njegove ptiče ali pa izvedete burko o bolnem petelinu in kokoši.

Sedaj je pričela govoriti tudi Marija ter rekla smehljaje, da je res tako, kot je bil povedal gospod polkovnik Gueldeloeve, da si je že večkrat želela izvedeti, kakšne so šale in kakšni dovtipi, ki morejo držati mlade kavalirje po polovico dneva in cele noči v umazanih gostilnah. Raditega prosil sedaj mojstra Daniela, naj uti njeno hrepenenje ter se ne pusti predolgo prositi.

Daniel se je spoštljivo priklonil ter rekel, da so njegovi dovtipi bolj prirojeni za kavalirje za pivsko mizo kot pa za tako mlado in lepo gospico, da pa bo takoj prišel, da se ne bo moglo reči, da je kdaj odrekal tako visoki in lepi ženski kako izraženo željo.

— Glejte no, — je rekel s popolnoma izpremenjenim glasom ter se vrgel z naprej potisnjenimi komolci čez mizo, — Jaz sem sedaj zborovanje znancev ter prav posebno dobrih prijateljev vašega gospoda ženina.

Vzel je iz žepa celo pest srebrnikov, jih položil na mizo, si potegnul lasce na čelo ter povesil spodnjo ustnico.

— Vrag naj me vzame, — je nosil ter je metal denar kot da so kocke. — Ali sem za nič in zopet nič visokorodnega Erika Kaas najstarejši sin? Hoče morda ti govnoobree dvomiti o moji poštenosti? Deset sem jih vrgel, deset, za sto vragov, da je zvenelo! Ali vidiš, ti tepee? — sem rekel. Ali hočem odpreti tvoj vamp z mojim nožem, da bodo mogle jetra in pljuča tudi videti? Kaj? Naj hočem? —

Skočil je pokonec ter raztegnil obraz.

— Ti se rogaš? — je vpil v severnooskenskem narečju, — ali veš umazanec, komu se rogaš? Naj me vzame peklenski knez, jaz te udarim.

— Ne, ne, — je zopet rekel s svojim naravnim glasom, — za pričetek je to malo preveč veselo! — Nato je zopet sedel ter pričel s tihim glasom peti pesem o Mariji in Petru.

Dolgo časa je šel zabaval Daniel Ulrika Frederika in Marijo in končno si je Ulrik dovolil šalo, da je zmaknil Danijelu stol v trenutku, ko je hotel ta sedeti nanj. Zavabil se je po tleh in Ulrik se je pričel na ves glas krohotati. Marija pa je skočila pokonec ter iztegnila obe roki, da pomaga Danijelu na noge. Mali je prijel napol kleče, nato leže za roko ter se ozrl v Marijo s tako hvaležnim in udanim pogledom, da ga ona dolgo ni mogla pozabiti.

Nato se odjahali domov in nikdo izmed njiju ni mislil na to, da se bodo posledice tega kratkega in slučajnega srečanja kazale v poznejšem času.

DEVETO POGlavJE.

Državno zborovanje, ki je bilo otvoreno takoj po končani letini v Kodanju, je privedlo v mesto veliko plemstva z dežele. Vse je skušalo varovati svoje privilegije ter se tudi obenem zabavati po naporih in delu poletja. Poleg tega pa je imelo to plemstvo z dežele tudi namen imponirati s svojim bleskom in bogastvom prebivalstvu Kodanja, ki je postalo izza vojne precej prešerno. Pokazati je hotelo, da je ločilna stena med "dobrimi možmi" z dežele ter med neprosto množico še vedno trdna in močna in to kljub kraljevskim privilegijem, kljub zmagam meščanstva ter kljub dukatom v škriňah kramarjev.

Tako so torej mrgolele ceste bogatooblečenih plemenitašev in plemkinj, nališpanih služabnikov ter plemiških konj s srebrnom okovano opravo ter prepogami z grbi. V vseh plemiških dvorih so se vrstile pojedine in pozno v noči je bilo čuti iz razsvetljenih dvoran zvoke godbe. Meščanom pa so oznanjevale te pojedine, da se zbira tam najboljša kri in da se zabava ter pije vino iz podedovanih pokalov.

Vse to je šlo mimo Marije Grubbe. Nihče je ni povabil, ker so deloma bili mnenja, da stoji del Grubbejevih vsled te zveze na strani kraljevske hiše, ne pa na njih strani. Staro plemstvo je namreč sovražilo v zadnjih desetletjih nastalo višje plemstvo, katero so tvorili naravni otroci kralja in njih sorodniki. Marijo se je torej pregledalo iz dveh vzrokov in dvor, ki je živel za časa državnega zborovanja precej zase, ji ni mogel nuditi nobenega odškodovanja.

Sprva je bilo to za Marijo nekoliko težko. No pa je trajalo naprej, se je vzbudilo v Mariji kljubovanje, ki je imelo za neposredno posledico, da se je še ožje oklenila Ulrika Frederika ter ga tudi bolj ljubila radi misli, da se ji je radi njega delalo krivico. To njeno nagnjenje je neprestano raslo in dne 16. decembra 1660 sta se na tihem poročila, ker je bilo pričakovati najbolj srečnega zakona vsled harmonije, ki je vladala med njima. Ulrik Frederik je dobil naslov državnega lovskega mojstra in sicer v priznanje zasluga v zadnji zmagoslavni vojni.

Da se je vršila poroka tako tiho, je bilo popolnoma proti prvotnim namenom, kajti že dolgo prej je bilo določeno, da se bo vršila svatba na kraljevem dvoru kot se je zgodilo to za časa Kristijana IV., v kojega navzočnosti sta se poročila gospa Rigitze in Hans Ulrik. V zadnji uri pa so nastali pomisleki in z ozirom na prejšno ženitev Ulrika Frederika in ločitev zakona, sta se morala oba zadovoljiti s poroko brez posebnih slovesnosti.

Tako sta bila sedaj poročena ter sta stanovala v lastnem stanovanju. Dnevi so prihajali in odhajali in vse je bilo dobro, — le čas je prišel pohajati počasi ter lezel s silo naprej. Ulrik Frederik je to občutil ter se je v tem času že več kot stregnol od svoje lju-bezni. —

V takem razpoloženju se je nahajal nekega deževnega septembra dne.

Imel je pri sebi svoje pse, s katerimi se je nekoliko časa igral. Nato je skušal čitati ter je nekaj časa tudi igral z Marijo šah. Dež je lil v potokih ter je bilo nemogoče iti na prosto. Raditega je šel končno v svojo orožarno, z namenom, da pregleda svoje zaklade na orožju ter jih spravi v red. Podedoval jih je bil po Ulriku Kristijanu ter jih sedaj ogledoval po vrsti.

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon
crno vino po 50c.
Drobnik 4 gallone za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
" 4 gallone (sošček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, očenci in državniki o knjigi Berta pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek-
kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga ve-
lika na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni
bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-
ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da
se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: Te knjige bi človek najraje poljubil.
V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem
gostu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z oro-
žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko
rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.
Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse
kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v
bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto
Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te
knjige?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih
kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so ji spi-
sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu):
Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-
nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi ali šnje
križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-
ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi
opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja-
ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta
pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim,
da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 80 CENTOV.

Razporejte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDruženih državah. — NAROČITE SE NANJ!

NARODILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporoča-
mo, da jih bo v kratkem obiskal
naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročni-
no in izdajati tozadevna potrdila
Upravištvu "Glas Naroda".

Prosti nasvet in infor- macije priseljencem.

"The Bureau of Industries and
Immigration" na državi New
York varuje in pomaga priseljen-
cem, ki se bili osleparjeni, oropa
ni ali s katerimi se je slabe rav-
nalo.

Besplatno se daje nasvete pri
seljenem, kateri so bili oslepar-
jeni od bankirjev, odvetrov, tr-
govcev s zemljišč, prodajalcev
parobrodskih listkov, spremljeval-
cev, kadiptov in posestnikov ge-
stila.

Daje se informacije v narurali
slovenskih sadevkih: kako postati
državljan, kjer se oglašiti na dr-
žavljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s pri-
seljenci na Ellis Islandu ali pri
Barge Office.

DEJAVNI DEJAVNI

DEPARTMENT

(State Department of Labor)

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku, 80
East 29th St., odprti vsaki dan od
8 ure jutraj do 8. popoldnja in
v uredu avtor od 8. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj u-
spesno ma-
silo za žens-
ke in moške
lase, faktor tu-
di za moške
brke in brado.
Ako se rabi to
maslo, gra-
staje v 6 te-
dnih kraši,
gosti in dolgi
lasje, kakor
tudi moški
kranke brke in
brado in nebo-
do odpadali in
se osvelili. Revmatizem, kosti ali trganje v ro-
kah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravi-
mo, opekline, bule, ture, krasne in grunte, potne
mreže, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh
popolnoma odstranimo. Kdor bi moja zdravila brez
uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po
cenik in knjižico, pošljemo zastonj.

JAKOB WARD,

1009 E. 94th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRU-
ŽENIH DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20th straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika;
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

Obsega devet raznih zemljevidov

na 5 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak
lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-
bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod
tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne
države.

Pošljite 25c, ali pa 15c, v znakmah in natančen naslov
in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas; Pri večjem
odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10)
HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se
za predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več ro-
nimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki sa-
dih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Framium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta poudoba uglasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država,
koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-
njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-
cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15
centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih
držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije,
Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v
platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepirčal, da dospejo denarne pošiljlatve
tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-
bujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom
in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.